

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Sfânta Liturghie – expresie a comuniunii depline cu Dumnezeu și cu semenii

Slujba centrală a Bisericii este Sfânta Liturghie. În cadrul ei credincioșii intră într-o atmosferă și o realitate, care îi înalță și îi sfințește, care îi adună și le întărește legăturile dintre ei, pe de o parte, și, dintre ei și Dumnezeu Iubirii, pe de altă parte.

Punctul de pornire al înaintării omului în comuniune cu Dumnezeu și cu semenii săi este credința ortodoxă, care se trăiește și se experimentează în cadrul Liturghiei într-un mod excepțional. Această credință le arată credincioșilor drumul pe care ei trebuie să meargă, pentru a înainta continuu spre conținutul viu al credinței. Aceasta este o expresie a Dumnezeului Celui viu, existent în comuniunea Sfintei Treimi, Care S-a făcut cunoscut oamenilor, prin Fiul Cel veșnic al Tatălui, întrupat sau înomenit pentru mântuirea lor. Liturghia are darul de a potoli foamea omului după Dumnezeu și setea lui după apa cea vie a harului dumnezeiesc. În cadrul Liturghiei putem vorbi de un adevărat urcuș al omului spre Dumnezeu, care devine un fel de scară spirituală, pe care omul urcă mereu, într-o adevărată bucurie și pace sfântă. Cel care îl ajută pe om să urce mereu pe această scară este Iisus Hristos Cel înviat, Care dorește să se unească deplin cu credincioșii în Taina Sfintei Euharistii. „Dar unirea cu Hristos în Sfânta Împărtășanie unește pe credincioșii adunați în Hristos cu Sfânta Treime, întărindu-le calitatea de moștenitori împreună cu Hristos ai Împărăției Tatălui, având pe Duhul Sfânt odihnind peste ei” (Pr. prof. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 2004, ediția a II-a, p. 8).

Iisus Hristos Cel cu care credincioșii se unesc în cadrul Sfintei Liturghii este Cel Care S-a jertfit pentru întreg neamul omenesc. Prin aceasta, El a evidențiat umanitatea Lui, ca fiind lipsită de orice formă de egoism și de răutate, imprimând și celor cu care El Se unește, adică oamenilor, aceeași disponibilitate

de dăruire și de jertfelnicie, în vederea slujirii oamenilor. Sfântul Apostol Pavel subliniază această nouă identitate a creștinilor, când spune: „Vă îndemn, deci, fraților, pentru îndurările lui Dumnezeu, să înfățișați trupurile voastre ca pe o jertfă vie, sfântă, bineplăcută lui Dumnezeu, ca închinarea voastră cea duhovnicească. Și să nu vă potriviți cu acest veac, ci să vă schimbați prin înnoirea minții, ca să deosebiți care este voia lui Dumnezeu, ce este bun, plăcut și desăvârșit” (Romani 12, 1-2). Apostolul Neamurilor prezintă în aceste culori luminoase chipul ucenicului lui Iisus Hristos, care se inspiră din umanitatea desăvârșită a Lui, cu care se întâlnește în Sfânta Liturghie și de care se împărtășește în diferite moduri și grade, iar, în mod deplin în Sfânta Împărtășanie. Aceasta este calea înnoirii omului și a pregătirii lui pentru Împărăția cea veșnică, pe care o trăiește în Liturghie, în mod anticipat și tainic. În același timp, prin această atitudine a omului față de semenii lui, el își pregătește întâlnirea finală cu Domnul istoriei. Acesta va veni la parusia Sa, spre a dăruiră răsplata Sa, celor care l-au urmat Lui, potrivit criteriilor Judecării de apoi, care sunt rezumate toate în virtutea iubirii sub diferite forme a semenilor (cf. Matei 25, 31-46).

Sfânta Liturghie nu este o slujbă oarecare, ci una deplină și desăvârșită. Un gânditor spunea, că Liturghia este aceea care ține lumea. Cu alte cuvinte, de existența Sfintei Liturghii ține viața înaltă a lumii, care o deschide spre veșnicie. Prin participarea la Sfânta Liturghie, oamenii își depășesc egoismul lor și fac experiența personală, că ei nu sunt numai pentru lumea aceasta, ci că sunt chemați spre o altă existență, cea veșnică, în comuniunea lor cu Dumnezeu Cel veșnic. Liturghia îi ferește pe oameni, ca să se simtă închiși într-un univers opac și întunecat, care nu are nici o legătură cu Dumnezeu Iubirii și al luminii veșnice.

Continuare în pagina 2
Pr. Ioan TULCAN

PREDICA

Ai grijă să nu mai păcătuiești Duminica a IV-a după Paști a Slăbănogului

„Era o sârbătoare a iudeilor și Iisus S-a suit la Ierusalim. Iar în Ierusalim, lângă Poarta Oilor, era o scaldătoare, care pe evreiește se numește Vitezda, având cinci pridvoare. În acestea zăceau mulțime de bolnavi, orbi, șchiopi, uscați, așteptând mișcarea apei. Căci un înger al Domnului se cobora la vreme în scaldătoare și tulbura apa și cine intra întâi, după tulburarea apei, se făcea sănătos, de orice boală era ținut. Și era acolo un om, care era bolnav de treizeci și opt de ani. Iisus, văzându-l pe acesta zăcând și știind că este așa încă de multă vreme, i-a zis: Voiești să te faci sănătos? Bolnavul l-a răspuns: Doamne, nu am om, care să mă arunce în scaldătoare, când se tulbură apa; că, până când vin eu, altul se coboară înaintea mea. Iisus i-a zis: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă. Și îndată omul s-a făcut sănătos, și-a luat patul și umblă. Dar în ziua aceea era sâmbăta. Deci ziceau iudeii către cel vindecat: Este zi de sâmbătă și nu-ți este îngăduit să-ți iei patul. El le-a răspuns: Cel ce m-a făcut sănătos, Acela mi-a zis: Ia-ți patul și umblă. Ei l-au întrebat: Cine este omul care ți-a zis: Ia-ți patul tău și umblă? Iar cel vindecat nu știa cine este, căci Iisus se dăduse la o parte din mulțimea care era în acel loc. După aceasta Iisus l-a aflat în templu și i-a zis: Iată că te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ceva mai rău. Atunci omul a plecat și a spus iudeilor că Iisus este Cel ce l-a făcut sănătos.” (Ioan 5,1-15)

Despre minunea vindecării slăbănogului de la Vitezda se amintește acum, datorită faptului că a fost săvârșită de Mântuitorul Hristos în această perioadă, în vremea Cincizecimii iudeilor, mai înainte de pătimirile Sale. Vindecarea aceasta se petrece lângă una dintre porțile de intrare în orașul sfânt Ierusalim, lângă „Poarta oilor”. Scaldătoarea respectivă atrăgea mulțime multă de bolnavi: orbi, șchiopi, uscați, căci periodic prin ea se săvârșeau vindecări supranaturale, datorită faptului că îngerul Domnului se cobora în scaldătoare la anumite vreme și tulbura apa și cel ce intra primul după tulburarea apei se făcea sănătos de orice boală era ținut. Faptul că un înger al Domnului se cobora și tulbura apa scaldătorii, era un semn că oamenii trebuie să aibă nădejde, fiindcă Dumnezeu nu i-a uitat. Fericitul Augustin spune că apa din scaldătoarea de la Vitezda semnifică poporul iudeu, „Apele pe care le-ai văzut, sunt popoare și gloate și neamuri și limbi” (Apocalipsa 17, 15). Această apă era înconjurată de cele cinci cărți ale lui Moise, ca de niște pridvoare. Dar legea condamnă și nu ierta, apa se tulbura, dar cel care o agita era nevăzut. După tulburarea ape-

lor, doar cel care era capabil să se arunce primul în ape, doar el, se vindeca. Cei care se aruncau după aceea, nu se mai vindecau. Hristos a venit la poporul iudeu și a tulburat pe păcătoși, El îi tulbura fiind ascuns, „Căci dacă ei L-ar fi cunoscut, niciodată nu L-ar fi răstignit pe Domnul Slavei” (I Corinteni 2, 8).

A coborî astăzi în apă înseamnă a crede cu smerenie în Domnul Hristos. Pe vremea lui Iisus, scaldătoarea avea formă trapezoidală și avea circa 120 de metri lungime pe 60 de metri lățime și adâncimea de 20 de metri. După mărturia Sfântului Evanghelist Ioan, scaldătoarea avea cinci pridvoare, patru de jur împrejurul scaldătoarei, iar un al cincilea era construit pe zidul care împărțea rezervorul în două bazine. Rezervorul colecta apa de ploaie din zona mai înaltă din nordul cetății și servea pentru trebuințele templului (<https://doxologia.ro/locuri-de-pelerinaj/scaldatoarea-vitezda-din-ierusalim>).

Unul din imnele liturgice ale acestei duminici spune: „Suitu-S-a Iisus în Ierusalim, la scaldătoarea oilor, ce se cheamă evreiește Vitezda, care avea cinci foișoare.

Continuare în pagina 2
Pr. Ioan LAZĂR

Din sumar

Doi profesori de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad au conferențiat la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Sofia
pagina 3, pr. Filip Albu

Știri
pagina 4

Ai grijă să nu mai păcătuiești

Urmare din pagina 1

În acelea zăcea mulțime de bolnavi, că îngerul lui Dumnezeu, pogorându-se la vreme, tulbura apa și sănătate dădea celor ce veneau cu credință. Și văzând Domnul pe un om, stând acolo de multă vreme, a zis către dânsul: Voiești să fii sănătos? Iar bolnavul a răspuns: Doamne, nu am om care să mă arunce în scaldătoare, când se tulbură apa; cu doctorii am cheltuit toată avuția mea și nu m-am învrednicit a dobândi milă. Dar Doctorul sufletelor și al trupurilor a zis către dânsul: Ridică-ți patul tău și umblă, propovăduind puterea și mila Mea cea mare, până la marginile lumi” (*Penticostar*, p. 137). Citind acest imn, ne aducem aminte de vindecarea slăbănogului de la Capernaum, când cei patru oameni au adus slăbănogul în fața lui Hristos prin acoperișul casei, iar Hristos văzând credința lor, a zis Fiule iertate sunt păcatele tale (Luca 5,20). Aici nu mai sunt acei oameni pentru a căror credință să fie vindecat slăbănogul. A arunca într-o apă adâncă pe un slăbănog, este totuși primejdios, poate să fie vindecat, dar poate să fie înecat. Doar o credință puternică poate să facă acest lucru. Imnul ne arată că cel bolnav s-a îndoit la început de puterea vindecătoare a acestei scaldătoare, după ce a cheltuit toată avuția cu doctorii fără a-și găsi leacul, a venit aici, căutând ajutor de la Dumnezeu.

În Patericul Egiptean găsim o imagine a iadului: Zis-a Avva Macarie: „umblând odată prin pustie am găsit o căpățână de mort aruncată la pământ. Și clătindu-o cu toiagul cel de finic, a grăit căpățâna. Și am zis ei: tu cine ești? Și mi-a răspuns căpățâna: eu am fost slujitor al idolilor și al elinilor celor ce au petrecut prin locul acesta, iar tu ești Macarie, purtătorul de duh și în orice ceas te vei milostivi spre cei ce sunt în chinuri și te vei ruga pentru dânsii, se mângâie puțin. I-a zis ei bătrânul: care este mângâierea și care chinul? I-a răspuns lui: pe cât este de departe cerul de pământ, atâta este focul de dedesubtul nostru, fiindcă de la picioare până la cap stăm în mijlocul focului și nu este cu puțință să se vadă cineva față către față, ci fața fiecăruia este lipită de spatele celui lalt. Deci când te rogi pentru noi, din parte vede cineva fața celui lalt. Aceasta este mângâierea”.

Nu mare este diferența între nu a

vedea fața unui om și a vedea doar fețe necunoscute și indiferente la suferința ta, precum vedea acest slăbănog. Nu izvorul de la Vitezda, prin calitățile lui, a săvârșit minunea vindecării slăbănogului, ci acestea s-au făcut cu puterea Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu, Care este Izvorul tămăduirilor după cum mărturisește imnul: „Fiul și Cuvântul Tatălui, Cel împreună fără de început și împreună-veșnic, Izvorul tămăduirilor” (*Penticostar*, p. 184). Prin minunile săvârșite, Hristos a fost cunoscut de oameni, ca Fiul al lui Dumnezeu. Minunea vindecării slăbănogului de la Vitezda evidențiază demnitatea împărătească a Mântuitorului Hristos, care are puterea de a vindeca, doar cu cuvântul Său și trupul și sufletul oamenilor celor ce cred în El.

Duminica Slăbănogului exprimă experiența milostivirii lui Dumnezeu, față de suferința omului dar și conștiința stării decăzute a omului, a nevoii lui de Dumnezeu, a nimicniciei sale în fața lui Dumnezeu, a deșertăciunii vieții fără Dumnezeu și în același timp slăvirea lui Dumnezeu pentru ceea ce a făcut sau vrea să facă pentru om. Imnele liturgice ale acestei duminici exprimă sentimentul prezenței lui Dumnezeu, al măreției lucrărilor Lui, al bunătății Sale. Vindecarea slăbănogului arată lucrarea împărătească a lui Hristos, prin care se vedește dumnezeirea Sa.

Despre datoria omului, de a slăvi pe Dumnezeu, pentru a se vindeca de boli, vedem și în răspunsul din Filocalie al lui Varsanufie: dacă ne bucurăm pentru tămăduirea trupului întru numele lui Dumnezeu, ce vom spune despre curățirea desăvârșită de toate patimile care se va da sufletului nostru într-un

mele înfricoșător și slăvit al lui? Câte glasuri, limbi, și gânduri, inimi îi vor putea da Lui cuvenita doxologie? Acel slăbănog părăsit de puteri și de semeni, strigă către Dumnezeu: *Miluieste-mă Doamne!* Iar după ce rugăciunea a fost ascultată și s-a tămăduit de neputințele lui a strigat: *Atotputernice, Doamne, slavă Ție! Ridică-ți patul tău și umblă.* Cezar de Arles, în *Omilii* spune că în ordinea păcatului, trupul este cel care conduce și sufletul este slugă. Prin milostivirea lui Hristos, iertându-se păcatele, sufletul devine conducător și trupul este slujitorul lui. „Ridică-te, ia-ți patul și mergi la casa ta”. Când omul a păcătuit, pofta trupului a condus și omul a fost dat afară din rai, și alungat în lume. Prin milostivirea lui Hristos, sufletul curățit de păcat conduce omul la casa sa adică la viața cea veșnică... De acolo a fost aruncat afară către exilul acestei lumi. De aceea, când auzi spunându-se către paralytic: *Ridică-te, ia-ți patul și mergi la casa ta*, crede ceea ce este spus către tine: condu-ți trupul în neprihănire și întoarce-te în rai. Un imn ne spune că: „In scaldătoarea oilor, oarecând un înger se pogora și numai pe unul vindeca, într-un an; iar acum, cu Dumnezeiescul Botez, curățește Hristos mulțimi nenumărate” (*Penticostar*, p. 141).

Biserica este „noua Vitezda”, este locul vindecării prin harul Sfințelor Taine. Prin participarea la slujbele Bisericii, credinciosul are conștiința că slujește pe Dumnezeu, că stă înaintea lui Dumnezeu și adeseori în asemenea situații, omul și-a schimbat viața, s-a întors de la păcat la virtute, de la rău la bine. În Biserică se realizează comuniunea omului cu Dumnezeu. Hristos

sfințește prin Duhul Său, apa Botezului imprimându-Se cu curăția Lui în cei ce se botează. Botezul sădește în sufletul credincioșilor o putere dătătoare de sănătate sufletească și trupească. „Apa și Duhul reprezintă puteri ale renașterii spirituale, deși în sens diferit: apa înlătură prin spălare păcatul strămoșesc și păcatele personale, iar Duhul este puterea sădării vieții celei noi în Hristos. Fără spălarea păcatelor și renașterea prin Botez omul ar rămâne în afara Împărăției lui Dumnezeu, în afara Duhului Sfânt și a darurilor Sale. Mântuitorul Hristos avea puterea de a dăruii și sănătatea trupului și iertarea păcatelor, dar cerea omului să se îndepărteze de păcat, să dobândească sfințenia vieții, arătând că păcatele, sunt cele ce îmbolnăvesc și sufletul și trupul. El zice celui vindecat: „De acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ceva mai rău” (Ioan. 5, 14). Face în mod explicit legătura între suferință și păcat. Nu totdeauna este o legătură între suferință și păcat, au fost oameni de cinste, și totuși au suferit „ca să se arate în ei lucrările lui Dumnezeu” (Ioan 9,3). Dar vedem în cele mai multe cazuri legătura între suferință și păcat. Imnografia, consideră că minunea pe care Hristos a săvârșit înaintea oamenilor, vindecând pe slăbănog a fi fost îndeajuns pentru a fi recunoscut și pentru a trezi credința în sufletele oamenilor. După ce a fost vindecat în chip minunat, Slăbănogul de la Vitezda, l-a cunoscut pe Hristos și la propovăduit înaintea iudeilor și l-a slăvit, după cum spune imnul: „Poruncii Tale, Hristoase, i-a urmat sănătatea trupului; și cel ce mai-nainte fusese slăbănog a fost văzut alergând și purtându-și patul, în care zăcuse mulți ani, cu cântări slăvind puterea Ta cea multă” (*Penticostar* 147).

Pe Hristos nu este de ajuns să-L cunoaștem doar din ceea ce citim sau auzim, ci trebuie să-L cunoaștem din experiența vieții noastre, din lauda care ne umple de bucurie și ne întoarce din necunoștință la cunoștința personală a lui Hristos. Precum slăbănogul să rostim și noi: **La Tine vin, Izvorule al tămăduirilor, ca și eu împreună cu toți strig: Atotputernice, Doamne, slavă Ție! Amin!**

Hristos a înviat!

Sfânta Liturghie – expresie a comuniunii depline cu Dumnezeu și cu semenii

Urmare din pagina 1

Dimpotrivă, această slujbă îi ridică pe oameni de la cele limitate și trecătoare, spre cele infinite și veșnice. Această experiență duhovnicească, de care au parte cei credincioși, prin participarea lor la Sfânta Liturghie, reprezintă o necesitate pentru oameni. Tocmai lipsa acestei experiențe sfinte, are drept consecință însingurarea, izolarea, indiferența oamenilor unii față de alții. Acest cortegiu de suferințe al oamenilor de astăzi ar putea fi depășit, printr-o mai directă și con-

secventă integrare a lor în dinamica și comuniunea Sfintei Liturghii. Lumea modernă, care caută să-și statornicească cetatea pământescă, în locul celei veșnice, este aruncată, astfel, în universul întunecat al egoismului și al plăcerilor ieftine, care are drept consecință un proces galopant al dezumanizării. Starea spirituală, morală, socială a societății contemporane, care echivalează cu o adevărată suferință morală, nu va putea fi vindecată în

afara lui Hristos, care îi cheamă pe oameni la comuniune, la iubire și la desăvârșire. Comuniunea cu Iisus Hristos, trăită în Liturghie, echivalează cu o ridicare a fiecărui om din egoismul îngust și întunecat și intrarea acestuia în ambianța și comuniunea cu Izvorul vieții și al iubirii – Sfânta Treime. Iar, comuniunea realizată între credincioși în ambianța Sfintei Treimi este una cu Împărăția Sfintei Treimi, pe care o

putem trăi, în mod anticipat în Biserică.

În această Împărăție nu există nici o umbră de întuneric a răutății și a egoismului, ci doar comuniunea frățească a tuturor, susținută de iubirea cea veșnică a Tatălui, prin mijlocirea Fiului veșnic al Tatălui, în lumina Duhului Sfânt.

Aceasta este șansa pe care o are omenirea de astăzi, de a se vindeca de suferințele ei, prin integrarea constantă și vie în lucrarea generatoare de comuniune a Sfintei Liturghii.

Doi profesori de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad au conferențiat la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Sofia

La invitația Facultății de Teologie Ortodoxă *Sfântul Clement de Ohrida* a Universității din Sofia, două cadre didactice de la Facultatea de Teologie Ortodoxă *Ilarion V. Felea* a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, preot lector doctor Adrian Murg și preot lector doctor Filip Albu au susținut două conferințe în perioada 17-19 aprilie 2018.

Părintele Adrian Murg a prezentat conferința cu tema *Canonul Noului Testament. Istorie și teologie*. În cadrul expunerii sale, conferențiarul a descris procesul formării canonului Noului Testament, insistând asupra împrejurărilor istorice și teologice care au contribuit la acesta, precizând principalele sale etape și personalitățile bi-

sericești care s-au remarcat în cadrul acestuia. Legat de această temă, s-a vorbit și despre problema inspirației și a autorității dogmatice în Biseri-

ca Ortodoxă.

La rândul său, părintele Filip Albu a prezentat conferința cu tema *Predica-act liturgic*, evidențiind rolul și implicațiile

actului predicatorial care, prin desfășurarea acestuia în contextul slujbei bisericești, comportă nu numai o dimensiune didactic-raționalistă ci și una du-

hovnicească și sfințitoare.

Cele două conferințe au fost animate de discuții interesante cu participanții, care au dorit să afle mai multe despre spiritualitatea ortodoxă românească.

Alături de aceste conferințe, părinții profesori arădeni au susținut și două sesiuni de cursuri în cadrul programului de predare Erasmus+. Prin aceste platforme, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad caută să intensifice relațiile internaționale cu instituții de profil, prin care să fie facilitate schimburi de bune practici în predare și cercetarea științifică.

Pr. Filip ALBU

Omul chip și asemănare a lui Dumnezeu la Sfântul Ioan Damaschin

Vorbind despre natura umană, Sfântul Ioan Damaschin, se bazează masiv pe remarcabila lucrare „Despre natura umană”, a episcopului Nemesiu al Emesei din secolul IV, o discuție savantă despre constituția psihologică a naturii umane. Când tratează această taină a omului, se inspiră din Sfânta Scriptură, știința epocii acelei vremi în care a trăit și de gândirea Părinților Capadocieni, în mod special de gândirea Sfântului Vasile cel Mare.

Tema centrală din capitolul 26 al *Expunerii exacte a credinței ortodoxe* (operă a Sfântului Ioan Damaschin) este persoana umană, ea fiind o ființă care mediază între extremele creației, unind partea nevăzută și spirituală cu cea văzută și materială, legând ceea ce este separat. Omul fiind un amestec între natura văzută și nevăzută. *Omul este făcut din mâinile lui Dumnezeu*, trupul din pământ, sufletul rațional și intelectual din suflarea proprie a lui Dumnezeu-după chipul și asemănarea Lui.

Cuvintele „după chip” indică natura sa intelectuală liberă, iar cuvintele „după asemănare” indică asemănarea cu Dumnezeu prin virtute pe cât este cu putință. Trebuie precizat, trupul și sufletul au fost create împreună, în același timp, și nu unul după altul „așa cum precizează Origen”. Omul a fost făcut: fără răutate, drept, virtuos, fără griji, fără înfrustare, un alt înger, pământesc și ceresc, văzut și gândit. Sfântul Ioan Damaschin, preciza: „Omul nu avea păcătuiră în natura lui, ci mai degrabă în alegerea lui”.

Sufletul omului este o substanță vie, spirituală, fără formă, rațională. Sufletul este simplu, activ, nemuritor, schimbător, volițional (voință), necorporal, liber, intelectual. Tot în natura sufletului intră și duhul (spiritul) „Ceea ce este ochiul în trup, aceea este duhul în suflet. Sufletul are puteri raționale și neraționale. Puteri raționale sunt dorința și mișcarea instinctivă și puteri neraționale sunt creșterea, nașterea, hrănirea.

Corpul omului este format din patru elemente și patru humor, ce se manifestă ca perechi ale celor două contraste cald-rece și umed-uscat. Cele patru elemente sunt: 1. pământul care este uscat și rece; 2. apa care este rece și umedă; 3. aerul care este umed și cald; 4. focul care este cald și uscat. Cele 4 humor sunt: 1. fierea neagră căreia îi corespunde pământul (uscată și rece), 2. flegma căreia îi corespunde apa (rece și umedă), 3. sângele căreia îi corespunde aerul (umed și cald), 4. fierea galbenă căreia îi corespunde focul (cald și uscat).

Prin construcția trupului omul are elemente comune cu ființele neînsuflețite, cu plantele, cu ființele neraționale. Pentru toate acestea omul este numit „o lume mică”, micro cosmos.

Student Andrei DIMITRIU

Boala, consecință a păcatului?

Evangelia Duminicii a patra după Paști ne oferă prilejul de a medita la cuvântul rostit de Mântuitorul Hristos slăbănogului, care de 38 de ani aștepta izbăvirea: „De acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ție mai rău”. Înțelegem din spusele Domnului că acel om subred păcătuisese cândva destul de mult, de vreme ce nici aproape patru decenii de suferință și așteptare nu i-au ajuns să-și ispășească vina.

Boala și suferința, realități marcante ale existenței noastre pământești, nu își au originea în Dumnezeu. Înțelepciunea lui Solomon ne vorbește despre moarte, cu care se încheie și boala, și suferința: „Dumnezeu n-a făcut moartea și nu se bucură de pierirea celor vii. El a zidit toate lucrurile spre viață și fapăturile lumii făcute spre a fi izbăvite”.

Sfântul Vasile cel Mare afirmă că „Dumnezeu, Care a făcut trupul, n-a făcut și boala, tot astfel cum El, deși a făcut sufletul, n-a făcut nicidecum și păcatul”. Această realitate a bolii, a stricăciunii, nu s-a ivit decât după căderea omului în păcat; înainte de cădere „trupul omului nu era supus stricăciunii; ca o statuie care se scoate din cuptor și care lucește cu cea mai vie strălucire, el nu cunoștea nici una din aceste infirmități pe care le vedem astăzi”.

Prin harul suflat de Dumnezeu asupra trupului alcătuit din pământ, omul putea să păstreze nestricăciunea. Sfântul Atanasie spune despre om că trăia o viață nemuritoare ca unul ce „poseda darurile lui Dumnezeu și puterea proprie care-i vine de la Cuvântul Tatălui” și putea „să scape acestei condiții a naturii lor”, că „datorită Cuvântului Care era cu ei, stricăciunea naturii nu s-ar fi apropiat de ei”. Însă omul, înzestrat cu voință liberă, alege să se depărteze de Creator prin neascultare, pierde comuniunea cu Izvorul vieții, al sănătății, iar boala și moartea se înstăpânesc asupra-i. Sufletul a fost cel dintâi afectat, dar suferința lui s-a transmis și trupului. Astfel, păcatul

strămoșesc poate fi considerat originea primară a bolii. „Din pricina păcatului neascultării îl asaltează bolile pe om”.

Moștenirea naturii umane căzute a lui Adam se perpetuează biologic, dar și spiritual, prin înclinarea noastră către păcat. Oamenii nu numai că moștenesc firea căzută, dar, prin voința proprie, devin și responsabili de păcat, care-i duce la boală. Clement Alexandrinul preia de la Platon ideea că „fiecare dintre noi își alege pedepsele atunci când păcătuiește cu voie”. Pedeapsa am putea-o înțelege ca boală trupească. Se întâlnesc însă și situații în care boala se dovedește consecință exclusivă a împărțării naturii umane căzute, așa cum ne explică Hristos la episodul orbului din naștere: „nici el, nici părinții lui n-au păcătuit”.

Există numeroase cazuri de oameni cinstiți ca drepti sau sfinți neocoliți de bolile trupești, ceea ce înseamnă că sănătatea sufletului nu o implică fără echivoc pe cea a trupului. Boala este folosită spre progresul spiritual al omului, dar și ca pildă de viață creștină pentru cei care nu au ajuns la o treaptă duhovnicească asemănătoare. Exemplul lui Iov, sport duhovnicește în urma necazurilor sale, grăiește elocvent în acest sens.

Bolile pot fi determinate de suferințe ale sufletului, dar pot să apară providențial în viața unui om sănătos sufletește, după cum starea de voinicie trupească poate să nu fie consecința unei sănătăți sufletești, ci să aparțină oamenilor bolnavi sufletește, precum spune psalmistul: „că n-au necazuri până la moartea lor”. Dar adeseori dezordinea spirituală își pune amprenta, în mod vizibil, măcar asupra chipului unui om, dacă nu și asupra sănătății sale. „Patimile își imprimă pecețile lor asupra trupului”.

Sănătatea și boala se pot privi ca două realități ale trupului, cu profunde conotații spirituale; ele nu au o valoare în sine, ci și-o capătă în măsura folosirii lor spre slava lui Dumnezeu, spre

împlinirea poruncilor. Părinții îmbunătățiți se întrebau mereu, după o perioadă îndelungă de sănătate trupească, dacă Tatăl Ceresc nu a uitat să-i cerceteze, dacă nu cumva aceasta se întâmplă din pricina greșelilor lor, a nepocăinței sau a scăderii dragostei lor față de Dumnezeu. Ei vedeau în boală un prilej mai ușor de a păstra comuniunea cu Domnul, de a-L lăuda în suferință, căci tocmai atunci darul sănătății căpăta valoare și Dăruitorul era slăvit cu mulțumire. Boala nu afecta sufletul celor cu țările duhovnicească, ci le prilejuia întărirea în dragostea de Dumnezeu, în credință și în răbdare. Suferința și boala ofereau astfel o nouă ocazie de cercetare a gândurilor, a faptelor, de reînnoire a pocăinței și de recunoaștere a darurilor venite exclusiv de Sus, de smerenie în fața atotputerniciei divine. „În orice boală, Dumnezeu ne vorbește despre mântuirea noastră și-și exprimă voința de a ne ajuta să o realizăm”.

Dimpotrivă, când fie sănătatea, fie boala trupească, îl îndepărtează pe om de Cel Atotputernic, ele se transformă în piedici înaintea mântuirii. Foarte frecvent, uitarea de Dumnezeu și căderea în patimi, întreținute de o stare de sănătate trupească, atrag după ele pierderea comuniunii cu Creatorul. Dacă omul rămâne bolnav sufletește, sănătatea trupului nu-i ajută la nimic. „Să știm să disprețuim o sănătate stupidă care ne duce la păcat”. Dacă trupul bolnav devine mijloc de îndreptare a sufletului, atunci boala se dovedește o manifestare a Providenței divine. Apostolul Pavel ne mărturisește că: „orice muștrare, la început, nu pare că e de bucurie, ci de înfrustare, dar mai pe urmă dă celor încercați cu ea roada pașnică a dreptății”.

În boală, modul de stabilire a legăturii cu Dumnezeu este rugăciunea. Omul se deschide astfel comuniunii cu Tatăl Cel din Ceruri, Care îl ascultă și Se apropie de el. Sfântul Isaac Sirul scrie că „rugăciunea este ajutorul cel mai tare al bolii”.

(sursa: doxologia.ro)

ȘTIRI

Sfântul Mare Mucenic Gheorghe prăznuit la Mănăstirea Feredeu

Luni, 23 aprilie 2018, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului s-a aflat în mijlocul obștii monahale de la Mănăstirea Feredeu pentru a prăznui pe Sf. Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință, unul dintre ocrotitorii Mănăstirii Feredeu din Deal, Protopopiatul Lipova. Chiriarhul a fost întâmpinat de Părintele Arhim. Ilarion Tăucean, starețul mănăstirii, de părintele Nelu Mercea, Protopopul Lipovei și de un numeros sobor de slujitori.

La această sărbătoare, pe lângă obștea monahală au participat și numeroși pelerini din Podgoria Aradului și nu numai.

Sfânta Liturghie arhierescă a fost săvârșită în altarul de vară de către Întâistătătorul eparhiei, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

În cuvântul de învățătură Chiriarhul a vorbit despre cultul Sfântului Gheorghe în Biserica Ortodoxă din toată lumea, cu precădere la noi la români și ca exemplu pentru creștini în lupta împotriva răului cum oglindește icoana sfântului străpungând balaurul, în numele credinței creștine.

În cadrul slujbei, preotul pensionar Gheorghe Vițelar a fost hirotesit de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei într-un iconom stavrofor.

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreacuviosul Părinte Stareț, a adus cuvânt de aleasă mulțumire Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei, pentru prezența în mijlocul slujitorilor și pelerinilor veniți la această zi de praznic, preoților care au slujit și tuturor celor prezenți.

Credincioșii din Parohia Fiscut, Protopopiatul Arad, si-au sărbătorit ocrotitorul

La sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, credincioșii parohiei Fiscut și-au sărbătorit ocrotitorul într-un mod aparte, prin prezența Preasfințitului Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului. În dimineața zilei, Preasfințitul a fost

întâmpinat în fața bisericii de către un sobor de preoți, în frunte cu preanonatul părinte Flavius Petcuț, protopopul Aradului, precum și de primarul comunei Șagu, doamna Emilia Brăneț. Cu această ocazie, Preasfinția Sa a slujit Sfânta Liturghie în biserica cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință”, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Din sobor au făcut parte: Pr. Flavius Petcuț, protopopul Aradului, Pr. Paroh Marius Braiț, Pr. Sergiu Sandu de la Parohia Firiteaz, Pr. Bogdan Tod de la Parohia Bodrogu Nou și Arhid. Mircea Proteasa.

În cuvântul de învățătură, Preasfințitul Emilian le-a vorbit celor prezenți despre modul minunat prin care Sfântul Mare Mucenic Gheorghe și-a trăit viața, și-a păstrat credința și, în cele din urmă, și-a dat viața pentru Hristos. De asemenea, făcând legătura cu pericopa evanghelică citită în cadrul Sfintei Liturghii, a subliniat ideea conform căreia „credința în Hristos și dragostea față de El au născut mucenici”. În cele din urmă, l-a felicitat pe părintele paroh pentru activitatea pe care o desfășoară în cadrul comunității parohiale.

La final, părintele paroh Marius-Dan Braiț, i-a mulțumit Preasfințitului Emilian pentru bucuria pe care a adus-o credincioșilor, fiind alături de ei la hramul bisericii, oferindu-i o icoană cu Sf. Mare Mc. Gheorghe și un buchet de flori. De asemenea, a adus mulțumiri și părintelui protopop, preoților și diaconilor slujitori, precum și tuturor celor prezenți la această zi de sărbătoare a parohiei.

Slujire Arhierescă în Duminica Mironosițelor, la Arad

În Duminica Mironosițelor, a III-a după Paști, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” a Parohiei Arad-Centru din Municipiul Arad, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Din sobor au făcut parte Părintele paroh Traian Micoroi, Părintele Codin Șimonca, profesor la Seminarul Teologic Ortodox, Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector bisericesc, Diac. Paul Orădan, secretar al Protopopiatului Arad.

În cadrul Sfintei Liturghii, Chiriarhul a împărtășit credincioșilor prezenți un părintesc cuvânt de învățătură în contextul pericopelor biblice (Faptele Apostolilor 6 și Marcu 15, 16) și al Mesajului Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române la Duminica Femeilor Mironosițe, cuvânt de prețuire și binecuvântare a tuturor femeilor creștine – modele de mărturisire a credinței în Hristos Cel Înviat. Cuvântul Ierarhului a subliniat mărturia mironosițelor despre Învierea Mântuitorului și modelul lor de viață creștină pentru mame, soții și fiice credincioase, din istoria lumii și a Bisericii.

La final, Părintele Traian Micoroi a mulțumit Chiriarhului pentru acest popas duhovnicesc în mijlocul

credincioșilor care frecventează această frumoasă biserică precum și tuturor preoților și credincioșilor prezenți.

Duminica Mironosițelor în Parohia Sebiș I

În Duminica a 3-a după Paști, a Mironosițelor, credincioșii din Parohia Ortodoxă Sebiș I, Protopopiatul Sebiș, în frunte cu Părintele paroh Beni Ioja, au avut bucuria de a-l primi în mijlocul lor pe Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului. Cu această ocazie Ierarhul a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica cu hramul „Sfintii Arhangheli Mihail și Gavriil”, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi și în prezența a numeroși credincioși, copii, tineri și vârstnici.

În cuvântul de învățătură, Preasfințitul Emilian a spus credincioșilor prezenți că femeile mironosițe au fost răsplătite pentru fidelitatea, credința și jertfelnicia lor, de către Mântuitorul Iisus Hristos, prin faptul că în Ziua Învierii, li S-a arătat lor prima dată și le-a întâmpinat cu cuvintele: „Bucurați-vă!”. Astfel, ele au fost vindicate de grijă și neliniște. „Piatra” de la ușa mormântului este ridicată de dragostea lui Dumnezeu Tatăl prin Învierea Fiului Său. Atunci când nu mai avem ajutor de la oameni, Dumnezeu trimite pe Îngerul Său pentru ca să ne ajute în rezolvarea problemelor și încercărilor, a mai subliniat Preasfinția Sa.

Răspunsurile liturgice au fost oferite de un grup de copii ai parohiei, îmbrăcați în frumoase costume populare.

La finalul Sfintei Liturghii preotul paroh Beni Ioja, a mulțumit Preasfinției Sale precum și autorităților prezente pentru cinstea și onoarea, dragostea și bunăvoința de a poposi în această parohie și de a transmite binecuvântarea și lumina învierii, tuturor credincioșilor.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu

Costul unui abonament este de 50 lei anual.